

کوتاه از جامعه

آغاز ثبت‌نام سفرهای زیارتی نوروزی از اواخر بهمن

علیرضا رشیدیان، رئیس سازمان حج و زیارت از آغاز ثبت‌نام سفرهای زیارتی نوروزی عراق و سوریه از اواخر بهمن خبر داد.

وی با بیان این که اصلاح و کاهش قیمت‌ها مدنظر است، گفت: در قرارداد‌های جدید اقامت سه‌شب به حدود ۷ میلیون و ۹۰۰ هزار تومان و اقامت چهار شب به ۸ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان رسیده که به‌این‌ترتیب برای بسته‌های سه شب اقامت، ۹۹۸ هزار تومان و برای بسته‌های چهار شب اقامت بیش از یک میلیون تومان کاهش نرخ خواهیم داشت. /مهر

برداشت غیرمجاز گیاهان دارویی و صنعتی

مسعود منصور، رئیس سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری به برداشت غیرمجاز برخی گیاهان دارویی و صنعتی از جنگل‌ها و مراتع اشاره کرد و گفت: متأسفانه این‌س گیاهان به‌صورت فله‌ای به خارج از کشور صادر می‌شود.

وی با تأکید بر این‌که وزارت صمت باید بر صادرات نظارت داشته باشد تا این محصولات به‌صورت فراوری شده صادر شود، یادآور شد: صادرات خاک جنگلی، مرتعی و کشاورزی ممنوع و برداشت خاک جنگلی و مرتعی تخلف است. آنچه از کشور صادر می‌شود، خاک صنعتی است که باید نظارت شود تا در پوشش خاک صنعتی، خاک جنگلی و مرتعی از کشور خارج نشود. /ایسنا

مهل‌ت ثبت‌نام کنکور سراسری ۱۴۰۱ تمدید شد

سازمان سنجش آموزش کشور اعلام کرد: مهلت ثبت‌نام در کنکور سراسری ۱۴۰۱ تا چهارشنبه ۲ بهمن تمدید شد.

براساس این اطلاعیه، متقاضیان ضرورت دارد در مهلت در نظر گرفته‌شده و پس از مطالعه دقیق دفترچه راهنمای ثبت‌نام و فراهم‌کردن مدارک و اطلاعات موردنیاز ثبت‌نام به پایگاه اطلاع‌رسانی سازمان سنجش مراجعه و نسبت به ثبت‌نام در آزمون سراسری سال آینده اقدام کنند.

همچنین متقاضیانی که پیش از این ثبت‌نام خود را تکمیل و کنده‌گیری دریافت کرده‌اند در صورت تمایل می‌توانند تا چهارشنبه ۲ بهمن نسبت به مشاهده و ویرایش اطلاعات ثبت‌نامی خود اقدام کنند. آزمون سراسری سال۱۴۰۱ به‌منظور پذیرش دانشجو در دوره‌های روزانه، نوبت‌دوم (شبانه)، نیمه‌حضوری، مجازی، پردیس خودگردان دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی، دانشگاه پیام‌نور و موسسات آموزش عالی غیرانتفاعی و غیردولتی و همچنین رشته‌های تحصیلی دانشگاه آزاد اسلام چهارشنبه ۸ تیر، پنجشنبه ۹ تیر، جمعه ۱۰ تیر و شنبه ۱۱ تیر سال آینده برگزار می‌شود. /ايرنا

درخواست از دولت برای کنترل مهاجرت به پایتخت

محسن منصوری، استاندار تهران از تهیه طرحی با عنوان طرح جامع مهاجرت و ارائه آن به دولت خبر داد و گفت: ما نمی‌توانیم دور تهران را دیوار و حصار یکشیم تا کسی وارد نشود. وی ادامه داد: باید مهاجرت از مبدأ اتفاق نیفتد یا این مساله ساماندهی شود و افرادی که قصد مهاجرت دارند به شهرهایی بروند که امکان دریافت خدمات بهتری رای آنها وجود دارد.

منصوری عنوان کرد: درخصوص افزایش جمعیتی که در استان تهران به دلیل مهاجرت از استان‌های دیگر صورت می‌گیرد، باید بگویم این افزایش جمعیت طبیعتاً مشکلات حاشیه‌نشینی و مسائل دیگری را برای استان تهران به‌همراه خواهد داشت. /ایلنا

سرماخوردگی مساوی است با امیکرون

بهرام عین‌اللهی، وزیر بهداشت و درمان با بیان این‌که دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور در آمادگی صددرصدی قرار دارند، گفت: این روزها دیگر نیازی به انجام تست پی‌سی‌آر نیست و اگر شخصی دچار سرماخوردگی می‌شود احتمال ابتلا به امیکرون وجود دارد. وزیر بهداشت با بیان این‌که تفاوت موج ششم با دیگر موج‌ها

۳۲ درصد وسایل نقلیه کشور فرسوده است و این میزان هرسال افزایش پیدا می‌کند

عکس:

میزان

فرسودگی طرح اسقاط خودروهای فرسوده

روال اسقاط خودروهای فرسوده در کشور دچار فرسودگی شده است و هر سال به طور میانگین کمتر از ۸۰۰۰ خودرو اسقاط می‌شود

❗ رویه تازه‌ای نیست، این‌که بارها کارشناسان و مسئولانی در رابطه با چالشی هشدار بدهند و از سوی نهادهای تصمیم‌گیر این هشدارها را بی‌توجهی روبه‌رو شود، نمونه هم برای این رویه کم نیست از کم‌آبی و فرونشست زمین گرفته تا زلزله و آلودگی هوا اما بحرانی که ساعت به ساعت به تحقق پیامدهای ناگوار آن نزدیک‌تر می‌شویم مربوط به اسقاط خودروهای فرسوده است. هر چند وقت یک‌بار این موضوع از زبان مسئولانی شنیده می‌شود و پس از مدتی باز به محاق می‌رود تا دلایل دوباره‌ای باعث به روز شدن آن شود. طی همه این زمان‌ها هم تغییری ایجاد نمی‌شود، همان پیامدها، همان آمارها و همان مشکلات دوباره مطرح می‌شود. تازه‌ترین اظهار نظر در این ارتباط مربوط به پلیس راهور است. چند وقت پیش رئیس پلیس راهور برگ تازه‌ای از روند معیوب اسقاط خودروها رو کرد. هادیان‌فر اعلام کرد: «آنچه به عنوان اسقاط خودرو انجام می‌شود عمدتاً صوری است و بیشتر حواله‌ها باطل می‌شود تا این‌که خودرویی اسقاط شود.» این گفته وقتی عجیب‌تر می‌شود که بدانیم در حال حاضر میزان اسقاط خودروها در دورترین فاصله‌ای است که طبق قانون باید باشد و جالب این‌که رئیس پلیس راهور معتقد است همان تعداد کم هم اسقاط نمی‌شود و فقط حواله‌هایشان باطل می‌شود. آن طور که پلیس گفته حدود ۳۷ میلیون دستگاه وسیله نقلیه سبک و سنگین در معابر کشور تردد می‌کنند که از این تعداد سهم موتورسیکلت‌ها ۱۲ میلیون دستگاه است در حالی که حدود ۳۲ درصد این وسایل نقلیه فرسوده است. افزون راین شرایط در ناوگان حمل و نقل عمومی نیز نگران کننده است، زیرا ۸۰ درصد این ناوگان نیز به آفت فرسودگی دچار شده است. در این بین برخی کارشناسان معتقدند باید نگران شرایطی که تا سه سال دیگر ایجاد می‌شود، بود چون اگر شرایط اسقاط خودروهای فرسوده تغییر نکند ممکن است تا سه سال آینده تعداد آنها سه برابر شود.

میثم اسماعیلی

جامعه

معمای سن فرسودگی

از همان زمان تصویب قانون هوای پاک، موضوع سن فرسودگی خودروهای اسقاطی محل چالش بوده است. ماجرا از این قرار است که تا بهار سال گذشته بر اساس آیین‌نامه قانون هوای پاک برای خودروها سن فرسودگی تعریف شده بود. به عنوان مثال بر اساس این قانون سن فرسودگی خودروی سواری شخصی ۲۵ سال تعیین شده بود و بر این اساس خودروهای تولید قبل از ۱۳۷۵ فرسوده محسوب می‌شدند. این سن برای خودروهای ناوگان عمومی هم ۱۵ سال بود اما یک سال و نیم پیش اتفاقی باعث شد این قانون به نوعی نقض شود. به این ترتیب که صاحب خودرویی که وسیله‌اش به سن فرسودگی رسیده بود، شکایتی به دیوان عدالت اداری تقدیم کرد و از این دیوان خواست تا الزام به اسقاط را نقض کنند. دیوان هم بر اساس استفتایی که از شورای نگهبان کرده بود، این قانون را نقض کرد و عملاً سن فرسودگی حذف شد. دو دلیل شورای نگهبان برای ابطال این آیین‌نامه قانونی این بود که نمی‌توان با در نظر گرفتن حقوق عامه حق مالکیت افراد را سلب کرد و از سوی دیگر راهکارهای بهتری برای تعیین سن فرسودگی خودروها وجود دارد. انجمن صنفی مراکز اسقاط و بازیافت خودروهای فرسوده اما نظر دیگری داشت و معتقد بود با وجود احترام به مالکیت، تردد در معابر عمومی شهر هم جزو حقوق دولتی است و دولت می‌تواند محدودیت‌هایی

ابتلای کودکان به سویه جدید است، افزود: در سویه جدید ۲۰درصد مبتلایان، کودکان هستند. وی عنوان کرد: ابتلای کودکان به کرونا نگرانی بزرگی است. عین‌اللهی با اشاره به این‌که واکسیناسیون کودکان ۱۲ تا ۱۳ساله آغاز شده است، ادامه داد: امیدواریم در یک تا دو هفته آینده و بعد از بررسی نتایج واکسن‌های

کودکان ۹ تا ۱۲سال، واکسیناسیون کودکان کمتر از ۹ سال را آغاز کنیم. وزیر بهداشت و درمان عنوان کرد: مراجعه به مراکز درمانی در صورت مشاهده علائم خفیف ضرورت ندارد اما افرادی که بیماری‌های زمینه‌ای داشته‌و وضعیت عمومی مناسبی ندارند، باید حتماً به مراکز درمانی مراجعه کنند. /وزارت بهداشت

دود از فرسوده‌ها بلند می‌شود

بحران خودروهای فرسوده علاوه‌بر پیامدهای سلامتی و میزان قربانیان تصادفات جاده‌ای هزینه‌های بسیاری هم همراه دارد. برای فهم این موضوع می‌توان استناد کرد به میزان ارقامی که از زبان محمود مشهدی‌شریف، رئیس انجمن مراکز اسقاط و بازیافت خودرو عنوان شده است. او معتقد است «زبان سالانه این خودروها به ۵۵۰ هزار میلیارد تومان» خواهد رسید. او گفته همین حال مطابق آمارها «سالانه ۲۰۰ هزار میلیارد تومان بابت خودروهای فرسوده توسط دولت و در حقیقت از جیب مردم هزینه می‌شود.» برای درک چگونگی رسیدن به این ارقام هم مولفه‌های سنجش بسیاری وجود دارد. تنها در یکی از این سنجه‌ها می‌توان به میزان قابل‌توجه مصرف سوخت این خودروها اشاره کرد. به این مفهوم که هر خودروی فرسوده در هر ۱۰۰ کیلومتر ۶/۵ لیتر بنزین بیشتر از خودروهای نرمال مصرف می‌کند. وقتی بدانیم تعداد کنونی این خودروها بیش از سه‌میلیون دستگاه است بنابراین به عدد بالایی از سوء‌مصرف سوخت در این خودروها دست پیدا می‌کنیم. خلاصه‌شده این ماجرا می‌شود این‌که درحال حاضر سه‌میلیون خودرو در ایران در هر ۱۰۰ کیلومتر ۶/۵ لیتر بنزین بیشتری مصرف می‌کنند! این عدد وقتی عجیب‌تر می‌شود که بدانیم بنا به هشدار انجمن مراکز اسقاط و بازیافت خودرو تعداد خودروهای فرسوده در ایران تا سال ۱۴۰۴ یعنی کمی بیشتر از سه سال دیگر به هشت‌میلیون خودرو خواهد رسید، یعنی نزدیک به سه‌برابر تعداد فعلی. میزان زیان‌های مرتبط با تردد خودروهای اسقاطی در معابر به صورت تفکیک‌شده هم وجود دارد. آن‌طور که اعلام شده سالانه ۸۰ هزار میلیارد تومان صرف هزینه‌های جانبی مرگ‌ومیر سوانح ترافیکی در اثر فرسودگی خودروها می‌شود. یا ۵۳ هزار میلیارد تومان هزینه سوخت مازاد و ۱۰ هزار میلیارد تومان هزینه ناشی از اتلاف ترافیکی (فقط در کلانشهر تهران) می‌شود.

قانونی که دچار فرسودگی است

اما این رویه معیوب چگونه قطع و اصلاح می‌شود؟ این موضوع تازه‌ای نیست و حدود ۱۵ سال است که برای نرسیدن به شرایط نامناسب کنونی مرکزی با عنوان «مراکز اسقاط و بازیافت خودرو» پا گرفته است. همین مراکز اسقاط هم در حالی در ۱۳۸۶ تشکیل شد که متولی اصلی آن نهاد ریاست‌جمهوری بود اما در همان سال وزارت راه و شهرسازی نقش مدیریت حمل و نقل سوخت کشور در ماجرای اسقاط را گرفت به این معنا که عملاً ستاد مدیریت حمل و نقل سوخت کشور از جایگاه بالایی که داشت به دبیرخانه‌ای در وزارت راه تبدیل شد. این اتفاق باعث شد بی‌قانونی‌های صورت گرفته بیشتر شود و البته گوش کسی هم به این روای بدهکار نباشد. مهم‌ترین دلیل برای الزام به انجام اسقاط خودروها، مصوبه هیات دولت بود. طبق مصوبه دولت درخصوص اسقاط خودرو، خودروسازان موظف بودند در ازای تولید هر چهار خودرو با مصرف سوخت بیش از هشت لیتر، یک خودرو اسقاط کنند اما این مصوبه به فراموشی سپرده شده و خودروسازها همچنان زیر بار این مصوبه نمی‌روند. برخی معتقدند خودروسازان به علت رانت قوی خودروزیر بار مصوبه دولت نرفتند. برای ترغیب خودروسازها درخصوص اجرای این قانون حتی پیشنهادهایی هم مطرح شد، به این معنا که نه تنها الزامی از نهادهای بالادستی برای اجرای قانون به خودروسازها ایجاد نشد بلکه آنها پیشنهادهایی دادند که این شرکت‌ها را راجع به اجرای قانون کنند! یکی از آنها این بود که اگر هزینه ۳۰ درصدی برای خودروسازان سنگین است از ۲۰ درصد آغاز کنند اما به صورت پلکانی سیالانه ۱۰ درصد به آن اضافه کنند تا پس از ۹ سال به رقم صددرصدی برسند، یعنی به ازای هر خودروی نو، یک خودروی فرسوده اسقاط شود اما پرواض است که وقتی قرار است قانون از بسوی این شرکت‌ها اجرا نشود پیشنهادهایش هم تأثیری نخواهد داشت.

معامله با فرسوده‌ها نمی‌صرفد

این بی‌توجهی‌ها و بی‌قانونی‌ها تأثیر مستقیمی بر فعالیت مراکز اسقاط خودروهای فرسوده هم داشت و به جز از اشتغالی که طی ۱۵ سال گذشته از بین رفت و حتی باعث ورشکستگی مالی بسیاری از افرادی که در این زمینه سرمایه‌گذاری کرده بودند شد، فعالیت این مراکز به کمترین میزان طی ۱۵ سال گذشته رسیده است. شرایط به‌گونه‌ای است که حدود ۱۰ درصد از ۲۲۰ مرکزی که در حوزه اسقاط فعال بودند این روزها فعالیت می‌کنند. حتی مدیران بسیاری از این مراکز معتقدند در همان ۱۰ درصد از مراکز هم کاری برای انجام دادن نیست. مسئول یکی از مراکز اسقاط خودروهای فرسوده در اتوبان فتح تهران به جام جم می‌گوید: «در پنج ماه گذشته هیچ خودروی شخصی برای اسقاط به این مرکز مراجعه نکرده است و اگر اسقاطی هم صورت گرفته در رابطه با کامیون‌ها بوده است.» دلیل این امر از نگاه او «تفاوت مشهود قیمت خودرو و رقم تسهیلات در نظر گرفته شده برای صاحبان خودروهای اسقاطی» است. او می‌گوید: «وقتی قیمت خودروی اسقاطی شخصی در بازار ۱۵۰ میلیون تومان است، چرا شخصی باید خودرویش را با وعده ۵۰۰ میلیون تومانی اسقاط کند؟»

فرسوده‌ها مرگ می‌کارند

چرا ماده ۸ قانون هوای پاک که اشاره به موضوع سن فرسودگی و اسقاط خودروها دارد مهم است؟ این‌که ابطال آیین‌نامه این قانون اصلاً چه مفهومی دارد؟ این تصمیم چه پیامدهایی می‌تواند داشته باشد؟ اعداد و آمارهای رسمی به‌خوبی اهمیت ابطال این آیین‌نامه را نشان می‌دهد. براساس چندین مطالعه انجام‌شده سهم خودروهای فرسوده در آلودگی هوای کلانشهرها بین ۴۰ تا ۶۵ درصد برآورد می‌شود و این در حالی است که منابع متحرک شامل خودروهای دیزلی، خودروهای شخصی و موتورسیکلت‌ها سهمی ۶۰درصدی در انتشار ذرات معلق دارند. علاوه‌براین یافته‌های محققان از این حکایت دارد که سالانه در ایران حدود ۴۰ هزار نفر به‌دلیل مواجهه با آلودگی هوا دچار مرگ زودرس می‌شوند و میانگین سالانه غلظت مهم‌ترین آلاینده هوا یعنی «ذرات معلق کمتر از ۲/۵ میکرون» در کشور تقریباً سه‌برابر مقادیر استاندارد و شش‌برابر توصیه سازمان جهانی بهداشت است. همین دو فقره آمار نشان می‌دهد که از رده خارج کردن خودروهای فرسوده که تعدادشان در سطح کشور و در کلانشهرها هم کم نیست، می‌تواند نقش مهمی در کاهش آلودگی هوا و تنفس راحت شهروندان داشته باشد. تأثیر تردد خودروهای فرسوده فقط بر ریه و سلامت شهروندان نیست و آن‌طور که رئیس پلیس راهور گفته سهم ۳۲ درصدی خودروهای فرسوده در ایران یکی از دلایل مهم افزایش تصادفات رانندگی هم هست. یعنی علاوه‌بر مرگ سالانه ۴۰ هزار نفری باید سهم قابل‌توجهی از مرگ‌های ناشی از سوانح ترافیکی را به پای خودروهای اسقاطی نوشت.

سؤال‌ی که پاسخش بدیهی و روشن است. تفاوت قیمت خودروها در بازار و ملزم ندانستن خودروسازها به مصوبه دولت باعث شده طی ۱۵ سال گذشته فقط ۱۰ درصد از مراکز اسقاط خودرو به نوعی فعال باشند. همین تعداد کم هم با کسادى کار روبه‌رو هستند؛ به این معنا که هر سال باید طبق قانون ۳۶۰ هزار دستگاه خودروی فرسوده اسقاط شود. این درحالی است که از سال ۹۸ تاکنون هر سال به‌طور میانگین و در خوشبینانه‌ترین حالت حدود ۸۰۰۰ خودرو اسقاط شده است و نگران‌کننده این‌که هر سال ۳۵۰ هزار خودروی فرسوده به تعداد خودروهای اسقاطی اضافه می‌شود. ❗